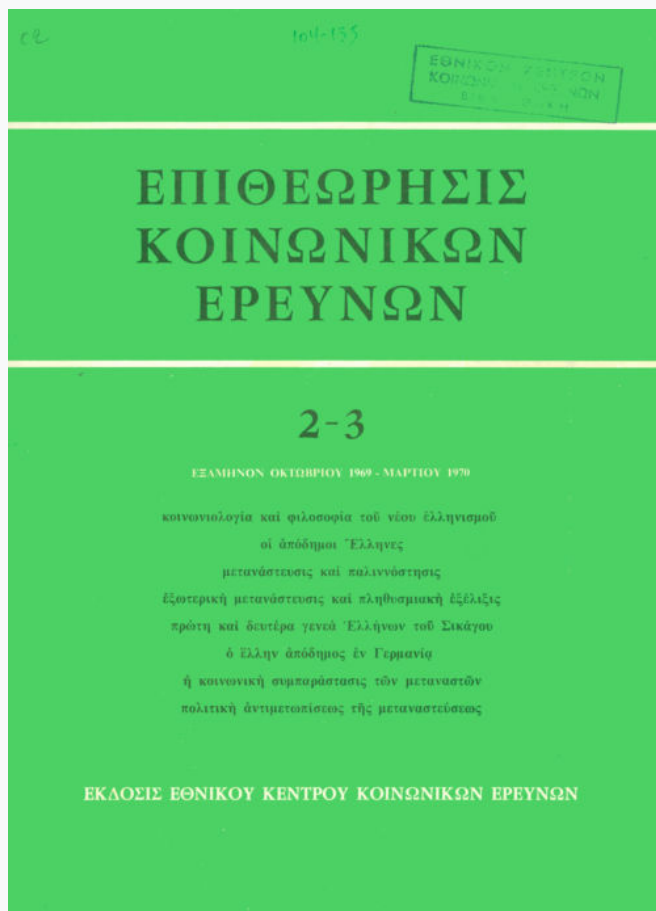

The Greek Review of Social Research

Vol 2 (1970)

2-3

Πρώτη και δεύτερα γενεά Ελλήνων του Σικάγου

Γεώργιος Κουρβετάρης

doi: [10.12681/grsr.399](https://doi.org/10.12681/grsr.399)

Copyright © 1970, Γεώργιος Κουρβετάρης

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

Κουρβετάρης Γ. (1970). Πρώτη και δεύτερα γενεά Ελλήνων του Σικάγου. *The Greek Review of Social Research*, 2, 136–141. <https://doi.org/10.12681/grsr.399>

**πρώτη
καὶ δευτέρα γενεὰ
'Ελλήνων
τοῦ Σικάγου**

(ἀπόσπασμα βιβλίου ὑπὸ ἔκδοσιν)

ὑπὸ

Γεωργίου Κουρβετάρη

Κοινωνιολόγος

Ἡ ἑλληνικὴ κοινότης τοῦ Σικάγου εἶναι δυνατόν νὰ θεωρηθῆ ὡς μία ἔθνικὴ ὁμάς, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν κοινωνικῶν καὶ πολιτιστικῶν προσανατολισμῶν τῆς, νὰ μελετηθῆ δὲ καὶ ἀναλυθῆ κοινωνιολογικῶς, ἐν σχέσει πρὸς τὰ σχήματα τῆς κοινωνικῆς διαστρώσεως καὶ κοινωνικῆς διακινήσεως, ἐντὸς τῶν ἰδικῶν τῆς ἔθνικῶν πλαισίων. Ἡμισὺν αἰῶνα ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς του εἰς τὴν χώραν αὐτήν, ὁ Ἕλλην μετανάστης τοῦ Σικάγου προβάλλει σήμερον ἀπὸ νέας θέσεως εἰς τὴν εὐρύτεραν ἀμερικανικὴν κοινωνίαν. Πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν ὁ καθηγητὴς Ross προέλεγε καὶ περιέγραφεν ὡς ἑξῆς τὴν κοινωνικὴν διακίνησιν τοῦ Ἕλληνος μετανάστου: «Ἀπὸ τὴν στιγμήν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ κάμῃ τὸ πρῶτον βῆμα, ὁ οἰκονόμος καὶ ἐμπορικῶς σκεπτόμενος Ἕλλην ἀνέρχεται τὴν ἐπαγγελματικὴν κλίμακα καὶ προχωρεῖ διαδοχικῶς ἀπὸ τὸν πάγκον πωλήσεως μὴ καταχωρισθέντων εἰς τὸ χρηματιστήριον ἀξιογράφων, εἰς τὸν πάγκον τοῦ μικροπωλητοῦ, εἰς τὸ ἰδιόκτητον κατάστημα, εἰς τὴν ἀπόκτησιν συγκροτήματος καταστημάτων ἐντὸς τῆς πόλεώς του καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν ἐπέκτασίν των εἰς ἄλλας πόλεις. Αὐτὰ εἶναι τὰ στάδια τῆς ἀνοδικῆς του πορείας.»¹

Ἡ παρατήρησις τοῦ καθηγητοῦ Ross ἀναφέρεται γενικῶς εἰς τοὺς Ἕλληνας τῆς πρώτης γενεᾶς εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας. Σκοπὸς τῆς παρουσίης μελέτης εἶναι: (1) νὰ ἐξετάσῃ μέχρι ποίου βαθμοῦ ἡ παρατήρησις αὐτῆ τοῦ καθηγητοῦ Ross χαρακτηρίζει τὴν πρώτην γενεάν τῶν Ἑλλήνων τοῦ Σικάγου, (2) νὰ ἀναλύσῃ τὴν κοινότητα τῶν Ἑλληνο-Ἀμερικανῶν τοῦ Σικάγου, ἐν σχέσει πρὸς τὴν λειτουργίαν τῆς «κοινωνικῆς διαστρώσεως» καὶ τῆς «κοινωνικῆς διακινήσεως», (3) νὰ συγκρίνῃ τὰ ζεύγη ἐγγάμων Ἑλλήνων τῆς πρώτης καὶ δευτέρας γενεᾶς, ἐν σχέσει πρὸς τὰς μεταβλητάς τῆς «θέσεως», «ἐπιρροῆς» καὶ «τάξεως», ὑπὸ τὴν γενικωτέραν ἔννοιαν τῆς ἐνδο-ἔθνικῆς κοινωνικῆς διαστρώσεως, καὶ (4) νὰ συγκρίνῃ «ἐπάγγελμα», «διαμονή», «ἐκπαίδευσιν» καὶ «πολιτιστικὴν μεταλλαγὴν», ὡς δείκτας τῆς κοινωνικῆς διακινήσεως μεταξύ τῶν γενεῶν, εἰς τὰ πλαίσια τῆς γενικῆς ἔννοιᾶς «κοινωνικῆς διάστρωσις». Εἰδικώτερον, διερευνῶνται τὰ κάτωθι θέματα: 1) Μέχρι ποίου σημείου οἱ Ἕλληνες τοῦ Σικάγου καὶ οἱ Ἑλληνο-Ἀμερικανοὶ ἐπέτυχον νὰ διακινήθοῦν κοινωνικῶς καὶ ἐπαγγελματικῶς; 2) Ποία ἡ θέσις τὴν ὁποίαν κατέχουν οἱ σύγχρονοι Ἕλληνες τοῦ Σικάγου καὶ οἱ Ἑλληνο-Ἀμερικανοὶ εἰς τὰς οικονομικὰς, πολιτικὰς, ἐπαγγελματικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς ὁμάδας καὶ εἰς τὰς ὁμάδας περιοχῆς διαμονῆς; 3) Ποία εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ πρότυπα ἐπαγγελματικῆς σταδιοδρομίας τὰ ὁποία ἀκολουθοῦνται μεταξύ τῶν γενεῶν; 4) Οἱ Ἑλληνο-Ἀμερικανοὶ ἔχουν συνείδησιν τῆς ἔθνικῆς τῶν ταυτότητος ἢ ἔχουν ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὸ «σύμπλεγμα τοῦ γκέτο», ἔχουν δηλαδὴ ἀφομοιωθῆ μὲ τὴν εὐ-

1. Πρβλ. J. P. Xenides, *The Greeks in America* (New York, George H. Doran Co., 1922), σ. 81.

ρυτέραν άμερικανικήν κοινωνίαν; 5) Η κοινωνική πολιτιστική μεταλλαγή σχετίζεται με την άνοδικήν κοινωνικήν διακίνησιν τών Έλλήνων και τών Έλληνο-Άμερικανών;

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

Γενικά υπόθεσις. Η λειτουργία ενός έθνικου (ένδομαδικού) συστήματος κοινωνικής διαστρώσεως έξασθενεί με την εμφάνισιν της δευτέρας και τών επομένων γενεών. Η κοινωνική διακίνησις μεταξύ τών γενεών εντός μιᾶς έθνικῆς κοινότητος σχετίζεται λειτουργικῶς με την κοινωνικήν προσαρμογήν και άφομοίωσιν εἰς τὴν εὐρύτεραν άμερικανικήν κοινωνίαν. *Εἰδικά υπόθεσις.* Αὐταί άφοροῦν εἰς δύο ομάδας γενεών, δηλαδή εἰς τὰ ζεύγη τῆς πρώτης γενεᾶς τών ἑλλήνων μεταναστῶν και τὰ ζεύγη τῆς δευτέρας γενεᾶς, τών Έλληνο-Άμερικανών. Η μελέτη καλύπτει δύο γενικά έννοιās: τῆς κοινωνικῆς διαστρώσεως και τῆς κοινωνικῆς διακίνησεως, έντός τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος τοῦ Σικάγου. Έν σχέσει πρὸς τὴν έννοιαν τῆς κοινωνικῆς διαστρώσεως ἐγένοντο τρεῖς υπόθεσις, έν σχέσει δὲ πρὸς τὴν έννοιαν τῆς κοινωνικῆς διακίνησεως τέσσαρες.

α. Κοινωνική διάστρωσις. 1) Η πρώτη γενεά εὐρίσκει τὴν «θέσιν» τῆς πρωταρχικῆς έντός τῆς ἑθνικῆς τῆς κοινότητος, ένῳ ἡ δεύτερα γενεά κατ' αὐξουσαν ἀναλογίαν εὐρίσκει αὐτὴν ἐκτός τῆς κοινότητος. 2) Η «πολιτικὴ ἑπιρροή» λαμβάνει διαφορετικὴν μορφήν καθὼς κινεῖται κανεῖς ἀπὸ τῆς πρώτης γενεᾶς εἰς τὴν δευτέραν. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ ἑπιρροή τῆς πρώτης γενεᾶς περιορίζεται πρωταρχικῶς έντός τῆς ἑθνικῆς κοινότητος, ένῳ ἡ τῆς δευτέρας τείνει κατ' αὐξουσαν ἀναλογίαν νά ἐπεκτείνεται ἐκτός αὐτῆς. 3) Η πρώτη γενεά περιορίζεται εἰς τὰ ὀλιγά σύμβολα τῆς άμερικανικῆς κοινωνίας και ἡ «ταξική» τῆς θέσις έντός τῆς ἑθνικῆς τῆς κοινότητος δὲν εἶναι εὐδιάκριτος, έν ἀντίθεσιν πρὸς ἐκείνην τῆς δευτέρας γενεᾶς.

β. Κοινωνική διακίνησις. 1) Έπαγγελματικὴ διακίνησις: Καθὼς κινεῖται κανεῖς ἀπὸ τῆς πρώτης γενεᾶς εἰς τὴν δευτέραν, παρουσιάζεται παράλληλος κίνησις ἀπὸ τῆς «χειρωνακτικῆς» εἰς τὴν μὴ «χειρωνακτικὴν» ἀπασχόλησιν και ἀπὸ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ «μικροῦ ἐπιχειρηματίου» εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ ἐπιστημονικοῦ επαγγέλματος. 2) Διακίνησις διαμοιρῆς: Τὴν μετάρθασιν ἀπὸ τῆς πρώτης εἰς τὴν δευτέραν γενεάν συνοδεύει ἔξοδος ἐκ τῆς «ὀλιγώτερον εὐνοουμένης» περιοχῆς εἰς τὴν «περισσότερον εὐνοουμένην». 3) Διακίνησις ἐκπαίδευσως: Τὰ ἐκπαιδευτικά ἐπιτεύγματα εἰς τὴν πρώτην γενεάν ἦσαν στατικά, ένῳ εἰς τὴν δευτέραν γενεάν ἦσαν μάλλον δυναμικά. 4) Πολιτιστικὴ μεταλλαγή: Η πρώτη γενεά ἀντέστη εἰς τὴν πολιτιστικὴν ἐπίδρασιν τῆς κυριάρχου άμερικανικῆς κοινωνίας, ένῳ ἡ δεύτερα γενεά, έν τῷ συνόλῳ, τὴν ἀπεδέχθη εὐχάριστως.

ΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΕΛΕΥΣΙΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

Υποκείμενα τῆς παρουσίης μελέτης ἀποτελοῦν δύο ομάδες ἡ γενεαί Έλλήνων και Έλληνο-Άμερικανῶν. Η πρώτη ἡ (P) γενεά περιλαμβάνει ὄλους ὅσοι μετανάστευσαν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα πρὸ τῆς οικονομικῆς κρίσεως τοῦ 1930. Η δεύτερα ἡ (F) γενεά ἀποτελεῖται ἀπὸ ὄλους ὅσοι ἐγεννήθησαν ἐν Ἀμερικῇ ἀπὸ (P) μετανάστες γονεῖς. Οἱ μετέχοντες εἶναι ἔγγαμα ζεύγη, ὁ δὲ σύζυγος, διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς ἑρεύνης, ἔπρεπε νά εἶναι ἑλληνικῆς καταγωγῆς, τόσον εἰς τὴν ομάδα τῆς πρώτης γενεᾶς, ὅσον και εἰς τῆς δευτέρας.

Η ἡλικία τῶν πρῶτων τῆς ἑρεύνης ἀπέτελεσε πρόβλημα, διότι θά ἦδόντο νά ἐπηρεάσθῃ τὴν κοινωνικο-οικονομικὴν κατάστασιν. Διὰ νά υπερικηθῇ ἡ δυσχέρεια αὐτή, ἐβασίσθην περισσότερο ἐπὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς ἀπασχόλησεως τοῦ συζύγου και ὀλιγώτερον ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματός του. Προσέτι, εἰς τὸ δεῖγμα μας, ἡ πρώτη γενεά ἔπρεπε νά εὐρίσκεται εἰς ΗΠΑ ἐπὶ 30 ἔτη ἡ και πλέον, ἥτοι κατὰ προσέγγισιν ἐπὶ μίαν γενεάν. Εἰς τὴν δευτέραν γενεάν ὁ μεγαλύτερος υἱὸς ἔπρεπε νά εἶναι 30 ἔτων τοὺλάχιστον.

Ἦτο πολὺ δύσκολον νά συνταχθῇ πλήρης κατάλογος τοῦ ὄλου δείγματος (ἔγγαμα ζεύγη Έλλήνων τοῦ Σικάγου πρώτης και δευτέρας γενεᾶς). Διὰ τὸν σκοπὸν τῆς ἑρεύνης ἐχρησιμοποιήθησαν τέσσαρες πηγαὶ ἐκλογῆς τῶν περιπτώσεων: 1) Ὁ κατάλογος μελῶν τοῦ Έλληνικοῦ Ὀρθοδόξου Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου (5649 North Sheridan Road). 2) Ὁ κατάλογος μελῶν τοῦ Έλληνικοῦ Ὀρθοδόξου Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Βασιλείου (1133 South Ashland Avenue). 3) Ὁ κατάλογος μελῶν τῆς Έλληνο-Άμερικανικῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐταιρίας Ἰλλινόις. 4) Διάφοροι πληροφοριοδῶται οἱ ὅποιοι μοῦ διέθεσαν κατάλογον ὀνομάτων.

Οἱ δύο ναοὶ ἐκπροσωποῦν δύο κοινωνικο-οικονομικά ἐπίπεδα και δύο ἐπίπεδα γενεῶν. Παλαιότερος εἶναι ὁ τῶν πρώτων μεταναστῶν τῆς πρώτης γενεᾶς, ένῳ ὁ ἄλλος ἔχει ἀνεργεθῇ τελευταίως. Ὁ «Ἁγιος Ἀνδρέας» εἶναι νέον και ἐπιβλητικὸν οἰκοδόμημα, εὐρισκόμενον πλησίον τῆς λίμνης Μίσιγκαν, ένῳ ὁ «Ἁγιος Βασίλειος» λειτουργεῖ ἀκόμη εἰς τὸ ἀρχικὸν παλαιὸν οἰκοδόμημα, εὐρισκόμενον πλησίον τῆς δυτικῆς ὄχθης, εἰς ἡμιλιακὴν περιοχὴν περιληφθεῖσαν σήμερον εἰς δημοτικὸν σχέδιον ἀναπτύξεως. Και εἰς τὰς δύο ἐνορίας τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν μελῶν προέρχεται ἀπὸ ἄλλας περιοχάς. Οἱ ἐνορίται τοῦ Ἁγίου Βασιλείου διαμένουν εἰς τὴν μακρινὴν δυτικὴν ὄχθην και ἐκκλησιάζονται εἰς αὐτὸν λόγῳ συναισθηματικῶν δεσμῶν ἐν τὴν περιοχὴν εἰς τὴν ὀποιάν ἐμεγάλωσαν. Οἱ ἐνορίται τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου διαμένουν έντός τῆς περιοχῆς του, ὅς και μακρύτερον πρὸς νότον και δυσμιάς, ἀλλ' ἀμφοτέρω οἱ ναοὶ ἔχουν μικτὸν ἐκκλησιάζομα, με πλειοψηφίαν τῆς πρώτης γενεᾶς εἰς τὸν Ἁγιον Βασίλειον και τῆς δευτέρας γενεᾶς εἰς τὸν Ἁγιον Ἀνδρέαν.

Μέλη τῆς Ἑλληνο-Ἀμερικανικῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἑταιρίας τοῦ Ἰλινόις εὐρίσκονται εἰς ὁλόκληρον τὴν περιοχὴν τοῦ Σικάγου. Ἀνήκουν δὲ τόσον εἰς τὴν πρώτην, ὅσον καὶ εἰς τὴν δευτέραν γενεάν. Ὑπάρχουν ἐνεργὰ μέλη ἐκπροσωποῦντα μεγάλην ποικιλίαν επαγγελμάτων, ἐντὸς τῆς ἑταιρίας. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν κατέστη δυνατόν νὰ ἐκλέξω ἴσον ἀριθμὸν ἐγγάμων ζευγῶν, τόσον ἐκ τῆς πρώτης ὅσον καὶ ἐκ τῆς δευτέρας γενεᾶς.

Οἱ πληροφορίες μοι ἦσαν πάσης φύσεως ἐπαγγέλματα. Ἦσαν: σερβιτόροι, μάγειροι, μικροὶ ἐπιχειρηματίαι (ἐστιατορες, παντοπωλῆαι). Ἀνήκον ἐπίσης εἰς ἐπιστημονικὰ καὶ ἡμιεπιστημονικὰ ἐπαγγέλματα ἢ εἰς ἄλλα ἐξειδικευμένα ἢ μὴ ἐπαγγέλματα.

Αἱ πηγαὶ αὐταὶ παρέχουν ἀντιπροσωπευτικὸν δῆγμα ἀτόμων τῆς πρώτης καὶ δευτέρας γενεᾶς τῶν Ἑλλήνων τοῦ Σικάγου, ἑκατὸν ἐν συνόλῳ ζεῦγη, 50 ἐξ ἐκάστης γενεᾶς. Ἐκ τούτων κατέστη δυνατόν νὰ λάβω συνέντευξιν μόνον παρὰ 46 ζευγῶν τῆς πρώτης γενεᾶς καὶ 43 τῆς δευτέρας γενεᾶς.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ

Ἡ ἔρευνα διεξήχθη κατὰ τοὺς μῆνας Φεβρουάριον, Μάρτιον καὶ Ἀπρίλιον τοῦ 1965. Κυρία μέθοδος μοι ἦτο ἡ συγκριτικὴ ἀνάλυσις τῶν μεταβολῶν διαστράσεως καὶ διακινήσεως, μεταξὺ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας γενεᾶς, ἐγγάμων ζευγῶν τῶν Ἑλλήνων τοῦ Σικάγου. Ἡ τεχνικὴ διὰ τὴν συγκρίτησιν τῶν δεδομένων τῆς ἐρέυνας ἦτο ἡ προσωπικὴ συνέντευξις: διὰ τὰ πρόσωπα δὲ μετὰ τὸν ὅποιον ἡ προσωπικὴ ἐπαφὴ δὲν ἦτο δυνατὴ, τὸ ταχυδρομικὸν ἐρωτηματολόγιον. Ἐπὶ πλέον ἐχρησιμοποιήθησαν τέσσαρες βοηθητικαὶ τεχνικαί: οἱ πληροφορίες δοῦναι, παρατήρησις μετὰ ἢ ἀνευ συμπιετοῦ, ὡς καὶ συμπληρωματικὰ δεδομένα (ἐλληνικαὶ ἐφημερίδες, βιβλία, περιοδικὰ ἐκδιδόμενα εἰς τὸ Σικάγον ἢ τὴν Ἑλλάδα).

Ἡ μελέτη ἐβασίσθη ἐν μέρει μὲν ἐπὶ ἐρωτήσεων διηρθρωμένων οὕτως ὥστε αἱ ἀπαντήσεις νὰ δίδονται κατὰ ὀρισμένον τυπικὸν τρόπον, ἐν μέρει δὲ ἐπὶ ἐρωτήσεων ἐπιτρεποῦσθαι ἐλευθέραν διατύπωσιν τῆς ἀπαντήσεως. Ὅμοια μελέτη ἐπὶ τῆς ἀμερικανο-ρωσικῆς ἐθνικῆς κοινότητος ὑπῆρξε λίαν βοηθητικὴ.¹

Διὰ νὰ μετρηθοῦν αἱ μεταβληταὶ τῆς «θέσεως», τῆς «ἐπιρροῆς» καὶ τῆς «πολιτιστικῆς μεταλλαγῆς», ἐπεοιήθη πενταβάθμιος κλίμαξ. Ἡ μέση βαθμολογία δι' ἑκάστον ἀποκρινόμενον ὑπολογίσθη ὡς ἐξῆς: Προσετέθησαν ὅλοι οἱ ἐσταθμημένοι βαθμοὶ ἐκάστης ἀποκρίσεως τοῦ ἐρωτώμενου κεχωρισμένως, διηρέθη δὲ ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν ἀποκρίσεων διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπαντηθεισῶν δι' ἑκάστην μεταβλητὴν ἐρωτήσεων. Ἀφοῦ ἡ μέση βαθμολογία ἐκάστου ἀποκρινόμενου ὑπολογίσθη εἰς ἀμφοτέρας τὰς γενεάς,

1. Alex Simirenko, *Pilgrims, Colonists, and Frontiersmen: An Ethnic Community in Transition* (Glencoe, Illinois. The Free Press, 1964), σσ. 207-211.

κατέστη τότε δυνατόν νὰ συγκριθῇ ἡ συνολικὴ μέση βαθμολογία τῶν ζευγῶν πρώτης καὶ δευτέρας γενεᾶς.

Ἐν σχέσει πρὸς ἄλλας μεταβλητάς («ἀπασχόλησιν», «ἐκπαίδευσιν», «διαμονὴν» καὶ «τάξιν») προσεπάθησα νὰ περιγράψω καὶ ἀναλύσω τὰς μεταβολὰς μεταξὺ τῶν δύο γενεῶν, πρᾶγμα τὸ ὅποιον, κατὰ τινα τρόπον, ἔπραξα δι' ὅλας τὰς ἐπτά μεταβλητάς. Προσέτι, διὰ νὰ ἐλέγξω τὴν συνέπειαν τῶν ἀπαντήσεων τῶν προσώπων τῆς ἐρέυνας, ἐχρησιμοποίησα τὴν τεχνικὴν ISC (Index of Status Characteristics = Δείκτης χαρακτηριστικῶν «θέσεως») τοῦ Warner.²

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Αἱ μεταβληταὶ τῆς «θέσεως», «πολιτικῆς ἐπιρροῆς» καὶ «τάξεως» ὑπῆρξαν αἱ κύρια ἐννοιαὶ τῆς ἐρέυνας, ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἐθνικὰς ἐνδοομαδικὰς μεταβολὰς διαστράσεως μεταξὺ τῶν 46 ζευγῶν τῆς πρώτης καὶ τῶν 43 τῆς δευτέρας γενεᾶς τῶν Ἑλλήνων, παρὰ τῶν ὁποίων ἐλήφθη συνέντευξις. Ἐγένετο ὁμοίως συγκρίσις τῶν μεταβλητῶν «διαμονῆς», «ἐκπαίδευσεως», «ἀπασχολήσεως» καὶ «πολιτιστικῆς μεταλλαγῆς», ἐν σχέσει πρὸς τὰς μεταβολὰς κοινωνικῆς διακινήσεως μεταξὺ τῶν γενεῶν, ἐντὸς τῆς κοινότητος τοῦ Σικάγου. Δι' ἑκάστην τῶν ἐπτά μεταβλητῶν διευτυπώθη βοηθητικὴ ὑπόθεσις, βάσει τοῦ σκοποῦ τῆς μελέτης, ὁ ὅποιος ἦτο ἡ συγκριτικὴ ἀνάλυσις τῶν μεταβολῶν διαστράσεως καὶ διακινήσεως μεταξὺ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας γενεᾶς ἐντὸς τῆς ἐνδοεθνικῆς κοινότητος.

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΣ

Ἐκ τῆς ἀναλύσεως τῶν δεδομένων τῆς ἐρέυνας προέκυψαν τὰ ἀκόλουθα:

α. Κοινωνιᾷ διάστρωσις

1. *Μεταβολαὶ ὡς πρὸς τὴν κοινωνικὴν θέσιν.* Ἡ ὑπόθεσις (A-1) ἐπὶ τῶν μεταβολῶν «θέσεως» τείνει νὰ ἐπιβεβαιωθῇ. Ἡ πρώτη γενεὰ εὐρίσκει τὴν «θέσιν» τῆς ἀρχικῆς ἐντὸς τῆς ἐλληνικῆς ἐθνικῆς κοινότητος, ἐνῶ ἡ δευτέρα γενεὰ τείνει κατ' ἀξίωσιν ἀναλογίαν νὰ εὐρίσκη τὴν ἰδικὴν τῆς θέσιν ἐκτὸς τῆς κοινότητος. Ἡ βάσις τῆς κλίμακος γενικῆς μέσης βαθμολογίας τῆς πρώτης γενεᾶς ἦτο 2,4 ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν βαθμολογίαν 3,3 τῆς δευτέρας γενεᾶς. Τὴν πρώτην γενεάν τῶν Ἑλλήνων χαρακτηρίζει πνευματικὴ οἰκονομίας μᾶλλον παρὰ σπατάλης. Ἡ «θέσις» τῶν ἐντὸς τῆς ἐθνικῆς κοινότητος ταυτίζεται πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ἐπιτυχίαν καθ' ἑαυτήν. Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ μέλη τῆς δευτέρας γενεᾶς διετήρησαν μερικὸς ἀπὸ τοὺς προανατολισμούς τῆς πρώτης γενεᾶς, ἐνδιέφερον περισσότερο διὰ τὸν «τρόπον ζωῆς» ὑπὸ τὴν ἐννοιαν τῶν ἀμερικανικῶν προτύπων συμπερι-

2. W. Lloyd Warner, *Social Class in America: A Manual of Procedure for the Measurement of Social Status* (New York and Evanston, Harper and Row, 1960), σ. 193.

φοράς. Η δεύτερα γενεά ανέζητησε κοινωνικήν αποδοχήν εις την ευρύτεραν αμερικανικήν κοινωνίαν. Παρά δὲ τὸ γεγονός, ὅτι ἡ διακίνησις ἀπὸ τῆς πρώτης πρὸς τὴν δευτέραν γενεάν σημαίνει ἀνοδόν, ἀπὸ ἀπόψεως κοινωνικῆς θέσεως, δι' ὀρισμένους Ἕλληνας μετανάστας τῆς πρώτης γενεᾶς, ἦτο δυνατὴ ἡ ταυτόχρονος προώθησις ὡς πρὸς τὴν κοινωνικὴν θέσιν ἐντός καὶ ἐκτός τῆς ἐθνικῆς κοινότητος.

2. *Τύποι πολιτικῆς ἐπιρροῆς.* Ἡ ὑπόθεσις (A-2) ὡς πρὸς τὰς διαστάσεις τῆς ἐπιρροῆς τείνει ἐπίσης νὰ ἐπιβεβαιωθῇ, ἀλλὰ τὰ γενικά, βάσει τῆς κλίμακος, ἀποτελέσματα τὰ ὁποία ἐστηρίχθησαν εἰς τὰ δεδομένα τῶν πινάκων ψηφοφορίας, τοῦ δεσμοῦ πρὸς τὸ κόμμα ἢ τῆς συμμετοχῆς εἰς σωματεία δὲν ἔδωσαν σημαντικὰς διαφοράς. Ἦτο δηλαδὴ ἡ βαθμολογία 2,9 διὰ τὴν πρώτην γενεάν καὶ 3,1 διὰ τὴν δευτέραν. Ἀκόμη καὶ οἱ ὑπάρχοντες ἑλληνο-ἀμερικανοὶ πολιτικοὶ ἀξιωματοῦχοι εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Σικάγου, ἀνεξαρτήτως πρὸς τὸ δείγμα μου, δὲν κατέχουν θέσεις μεγάλης σπουδαιότητος, ἐν συγκρίσει πρὸς ἐκείνας τῆς ευρύτερας ἀμερικανικῆς κοινωνίας. Ἐν τοῖσι, ἐνῶν ἄσκειν μικρὰν ἢ οὐδεμίαν πολιτικὴν ἐπιρροὴν ἐντός τῆς ευρύτερας κοινότητος τοῦ Σικάγου, εἶναι φανερόν ὅτι οἱ Ἕλληνες τῆς δευτέρας γενεᾶς ἔχουν ἀρχίσει νὰ αἰσθάνωνται ὅτι δημιουργεῖται ἐν ἄνοιγμα πρὸς τὴν πολιτικὴν ζωὴν τῆς κοινότητος τοῦ Σικάγου καὶ ὅτι ἔχουν ἤδη εἰσέλθει εἰς δημόσια ἀξιώματα δημοτικῶν ἄρχοντος, ἐπάρχου ἢ πολιτειακοῦ ἄρχοντος.

3. *Μεταβολαὶ ὡς πρὸς τὴν κοινωνικὴν τάξιν.* Τόσον ἡ πρώτη ὅσον καὶ ἡ δευτέρα γενεὰ περιλαμβάνουν μεταξὺ τῶν μελῶν τῶν μέγαν ἀριθμὸν προσώπων κάτω Μεσαίας (KM) τάξεως, ἀλλὰ ἡ δευτέρα γενεὰ τείνει νὰ ἔχῃ περισσότερα μέλη ἄνω Μεσαίας (AM) τάξεως, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ κατωτέρω πίνακος.

Τάξις	Πρώτη γενεά	Δευτέρα γενεά
AM	7	10
AM ἢ KM	—	8
KM	24	20
KM ἢ AK ¹	11	2
AK	2	2
AK ἢ KK ¹	2	1

AK = ἄνω κατωτέρα τάξις KK = κάτω κατωτέρα τάξις

Ἐπειδὴ ἦτο δύσκολον νὰ ἐξακριβωθῇ τὸ ὕψος τοῦ εισοδήματος τῶν προσώπων τῆς ἐρευνῆς, ἡ ὑπόθεσις (A-3) δὲν ἐβασίσθη μόνον ἐπὶ τοῦ οικονομικοῦ δείκτου, ὡς εἶχεν ἀρχικῶς προβλεφθῇ, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπὶ τῶν τεσσάρων δεικτῶν τοῦ ISC, δηλαδὴ τῆς πηγῆς εισοδήματος, τοῦ τύπου τῆς κατοικίας, τῆς περιοχῆς διαμονῆς καὶ τοῦ τύπου ἀπασχολήσεως.

β. Κοινωνικὴ διακίνησις

1. *Μεταβολαὶ ὡς πρὸς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἀπασχόλησιν.* Ἡ ὑπόθεσις μας (B-1) ἐπὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς διακινήσεως ἔχει ὡς ἐξῆς: Τὴν κίνησιν ἀπὸ τῆς πρώτης γενεᾶς εἰς τὴν δευτέραν συνοδεύει παράλληλος κίνησις ἀπὸ τῶν «χειρωνακτικῶν» εἰς τὰς «μὴ χειρω-

νακτικὰς» ἀπασχολήσεις καὶ ἀπὸ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ «μικροεπιχειρηματίου» εἰς τὸ ἐπίπεδον ἐπιστημονικοῦ ἐπαγγέλματος. Ἡ ὑπόθεσις μας τείνει νὰ ἐπιβεβαιωθῇ. Μερικὰ ἐκ τῶν εὐρημάτων μας συνοψίζονται κατωτέρω:

α) Ἡ τάσις ἀποκτήσεως ἰδιοκτητοῦ καταστήματος (ἐστιατορίου, ταβέρνας, παντοπωλείου) παρατηρεῖται εἰς μεγαλύτερον βαθμὸν μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν τῆς πρώτης γενεᾶς.

β) Οἱ περισσότεροι ἄνδρες τῆς πρώτης γενεᾶς ἀπασχολοῦντο εἰς ἡμι-ἐξειδικευμένα ἐπαγγέλματα, ἐνῶ οἱ περισσότεροι ἄνδρες τῆς δευτέρας γενεᾶς ἀπασχολοῦντο συγχρόνως εἰς ἐξειδικευμένα ὑπαλληλικά ἢ ἐπιστημονικά ἐπαγγέλματα.

γ) Ἡ πλειοψηφία τῶν συζύγων τόσον τῆς πρώτης ὅσον καὶ τῆς δευτέρας γενεᾶς ἐδῆλωσαν ὡς ἀπασχολησὶν τὸν «κοικοκυρᾶ», κατ' ἀναλογίαν 34 πρὸς 46 τῆς πρώτης γενεᾶς καὶ 31 πρὸς 43 τῆς δευτέρας.

δ) Ἡ ἐπαγγελματικὴ διακίνησις τῶν ἀνδρῶν τῆς πρώτης γενεᾶς ἦτο, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐπαγγελματικῆς σταδιοδρομίας τῶν, ὀριζόντια ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν κατακόρυφον ἐπαγγελματικὴν διακίνησιν τῶν ἀνδρῶν τῆς δευτέρας γενεᾶς.

2. *Μεταβολαὶ ὡς πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν.* Ἡ ὑπόθεσις (B-2) ἐπὶ τῆς ἐκπαίδευσως ἐπιβεβαιώθη καθ' ὅλοκλήριαν. Μερικὰ ἐκ τῶν εὐρημάτων μας συνοψίζονται κατωτέρω:

α) Ἡ πρώτη γενεά, κατὰ κανόνα, εἶχεν ὀλίγην ἢ οὐδεμίαν σχολικὴν ἀμερικανικὴν ἐκπαίδευσιν. Τὰ μέλη τῆς ὡμίλων τόσα Ἀγγλικά, ὅσα ἦσαν ἀρκετὰ διὰ νὰ ἐξυπηρετοῦνται εἰς τὰς ἐργασίας ἢ τὰς ἐπιχειρήσεις τῶν καὶ τὸ πιθανότερον ἦτο νὰ ὀμιλοῦν Ἕλληνικά εἰς τὴν οἰκίαν τῶν.

β) Καὶ ἡ πρώτη καὶ ἡ δευτέρα γενεὰ εἶναι δίγλωσσοι εἰς τὴν καθημερινὴν τὸν ὀμιλίαν, ἀλλὰ εἰς τὴν πρώτην γενεάν ἐπεκράτουν τὰ Ἕλληνικά, ἐνῶ εἰς τὴν δευτέραν τὰ Ἀγγλικά.

γ) Κατὰ πλειοψηφίαν τὰ ζεῦγη τῆς δευτέρας γενεᾶς εἶχον τὴν ἐξέλιξιν ἢ ἀνωτέρας ἐκπαίδευσως.

δ) Τὰ ζεῦγη τῆς δευτέρας γενεᾶς κατὰ μεγάλην πλειοψηφίαν εἶχον ζωνρὰν φιλοδοξίαν διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων τῶν, ὅπως ἀκριβῶς καὶ οἱ γονεῖς τῶν δι' αὐτοῦς.

ε) Τὰ ζεῦγη τῆς πρώτης γενεᾶς εἶχον ἐπίγνωνσιν τῆς περιορισμένης μορφωσεῶς τῶν. Διὰ τοῦτο προσεπάθειον νὰ ἀναπληρώσουν τὴν ἑλλειψιν αὐτὴν ἐργαζόμενοι σκληρῶς καὶ ἀναπτύσσοντες τὴν ἀνάγκην τῆς κτήσεως ὑλικῶν ἀγαθῶν, ἢ ὁποῖα θὰ τοὺς ἐδίδει τὴν εὐχέρειαν νὰ διακινήθουν οικονομικῶς μᾶλλον παρά νὰ ἐπιδιώξουν διακίνησιν μέσθ τῶν ἐκπαιδευτικῶν δυνατοτήτων τοῦ ἀμερικανικοῦ πολιτισμοῦ, ἀί ὁποῖαι ὅμως ἦσαν ἀπρόσιτοι δι' αὐτοῦς.

3. *Μεταβολαὶ ὡς πρὸς τὴν περιοχὴν διαμονῆς.* Ἡ ὑπόθεσις μας (B-3) ἐπὶ τῆς περιοχῆς διαμονῆς, ὅτι δηλαδὴ ἡ διαδοχὴ τῆς πρώτης γενεᾶς ἀπὸ τὴν δευτέραν συνοδεύεται ὑπὸ ἐξόδου ἐξ ὀλιγώτερον εὐ-

νοουμένης περιοχῆς εἰς περισσότερον εὐνοουμένην, δὲν ἐπεβεβαιώθη ἐπαρκῶς.

Μερικὰ ἐκ τῶν εὐρημάτων ἔχουν ὡς ἀκολουθοῦσιν:

α) Διακίνησις ὡς πρὸς τὴν περιοχὴν διαμονῆς παρατηρεῖται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦτον εἰς τὰ μέλη ἀμφοτέρων τῶν γενεῶν, δὲν ἀποτελεῖ δὲ ἰδιαιτερον χαρακτηριστικὸν τῆς δευτέρας γενεᾶς.

β) Τὰ ζεύγη τῆς πρώτης γενεᾶς μετόχησαν ἀπὸ τὰς περιοχὰς τῆς πρώτης ἐγκαταστάσεως Ἑλλήνων εἰς περισσότερον εὐνοουμένης περιοχᾶς.

γ) Τὰ ζεύγη τῆς δευτέρας γενεᾶς εὐρέθησαν νὰ διαβιῶν πλησίον τῶν περιοχῶν διαβιώσεως τῆς πρώτης γενεᾶς, εἶχον ὁμως τὴν τάσιν νὰ μετοικοῦν καὶ νὰ διαμένουν εἰς τὰς παρυφᾶς τῆς περιοχῆς τοῦ Σικάγου καὶ εἰς τὰ πρόστια.

δ) Ἐχομεν τὴν δυνατότητα νὰ καθορίσωμεν τὴν περιοχὴν διαμονῆς τῶν προσώπων τῆς ἐρεῦνης μας ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἑλληνικὴν ἐνορίαν, τὴν ὅποιαν ἐχρησιμοποιοῦν ὡς βάσιν πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ἐγγύτητος τῆς διαμονῆς των.

ε) Ἡ περιοχὴ διαμονῆς τὸσον τῆς πρώτης ὅσον καὶ τῆς δευτέρας γενεᾶς εὐρέθη νὰ ἔχῃ σχέσιν πρὸς τὴν πολιτιστικὴν ἐπίδρασιν καὶ τοὺς κοινωνικο-οικονομικοὺς δείκτας. Δηλαδῆ, ὅσον ἀνωτέρα ἦτο ἡ κοινωνικο-οικονομικὴ κατάστασις ἐνὸς ζεύγους (τῆς πρώτης ἢ τῆς δευτέρας γενεᾶς), τὸσον περισσότερον ὑπῆρχεν ἡ τάσις νὰ ἀπομακρυνεῖται ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν ἐνορίαν. Ὅμοιος, ὅσον μεγαλύτερα ἦτο ἡ πολιτιστικὴ ἐπίδρασις ἐπὶ τοῦ ζεύγους, τὸσον περισσότερα αἰ πιθανόντητες νὰ ζῆ μακριὰν τὸ ἑλληνικοῦ ναοῦ, ἀκόμη καὶ ὅταν ὁ προσδιορισμὸς τῆς διαμονῆς ἐγίνετο μετὰ βάσιν τὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τὸν πλησιέστερον ναόν.

4. *Μεταβολαὶ ὡς πρὸς τὴν πολιτιστικὴν μεταλλαγίην.* Ἡ ὑπόθεσις (B-4) τεῖνε νὰ ἐπιβεβαιωθῆ. Ἡ πρώτη γενεὰ ἀντέστη εἰς τὴν «κοινωνικὴν πολιτιστικὴν ἐπιρροήν» καὶ τὴν ἀφομοίωσιν τῆς ἐντὸς τῆς κυριάρχου ἀμερικανικῆς κοινωνίας, ἐνθ' ἡ δευτέρα γενεὰ κατὰ μέγα μέρος τὴν ἀπεδέχθη εὐχαρίστως. Μερικαὶ μεταβολαί, ἀπὸ τῆς πρώτης εἰς τὴν δευτέραν γενεάν, ἔχουν ὡς ἀκολουθοῦσιν:

α) Εὐρομεν μικροτέραν πολιτιστικὴν μεταλλαγίην μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς πρώτης γενεᾶς, παρὰ μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς δευτέρας, δηλαδῆ ἡ βάσις τῆς κλίμακος βαθμολογία ἦτο 2,03 διὰ τὴν πρώτην γενεάν καὶ 3,07 διὰ τὴν δευτέραν.

β) Ἡ συγκριτικὸς μικροτέρα πολιτιστικὴ μεταλλαγίη τῆς πρώτης γενεᾶς δὲν σημαίνει ὅτι αὕτη παρέμεινε ἀδιάφορος εἰς τὸν ἀμερικανικὸν τρόπον ζωῆς. Ἡ πρώτη γενεὰ ἀντέστη ἐπ' ὀλίγον, ἀλλ' ἠναγκάσθη κατόπιν νὰ προσαρμοσθῆ, ὅσον ἀφορᾷ ἰδίως εἰς τὰ ὑλικά ἀγαθὰ. Μεγαλύτερα ἦτο ἡ ἀντίστασις προσαρμογῆς τῆς εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς δομῆς καὶ τῶν θεσμῶν, ἀλλὰ εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ δὲν ἐπέστη, ὡς συνέβη μετὰ τὴν ὑλικὴν πλευράν τοῦ ἀμερικανικοῦ πολιτισμοῦ.

γ) Εἰς τὰ ζεύγη τῆς δευτέρας γενεᾶς, τὰ ὅποια εἶχον ὑψηλότεραν βαθμολογίαν πολιτιστικῆς ἐπιρροῆς, ὑπῆρχεν ἐπίσης ἡ τάσις νὰ ἐπιτυγχάνουν ὑψηλότερον βαθμὸν κοινωνικῆς δικινησεως ἐκτὸς τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος, ὡς πρὸς τὴν επαγγελματικὴν ἀπασχόλησιν καὶ τὴν περιοχὴν διαμονῆς.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. Τόσον ἡ πρώτη ὅσον καὶ ἡ δευτέρα γενεὰ εἶχον ἰσχυροὺς δεσμοὺς μετὰ τὴν ἑλληνικὴν κοινότητα, τῆς ὁποίας ἡ ὀργάνωσις ἐστηρίζετο ἀποκλειστικῶς ἐπὶ θεσμικῶν βάσεων. Εἶχον ὁμως κατορθώσει, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦτον, νὰ φθάσουν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς κάτω Μεσαίας καὶ τῆς ἄνω Μεσαίας τάξεως καὶ ἐκτὸς τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος.

2. Ἡ πλειοψηφία τῶν ἀνδρῶν τῆς πρώτης γενεᾶς τῶν Ἑλλήνων ἦτο ταπεινῆς καταγωγῆς. Οὗτοι εἰργάσθησαν σκληρῶς, ἔγιναν κάποτε ἰδιοκτῆται, ἐπιχειρηματῆαι διαφόρων εἰδῶν, κατόρθωσαν νὰ ἀποταμεύσουν τὰ κέρδη των καὶ ἔγιναν ἀμερικανικοὶ πολῖται. Ὅλοι σχεδὸν ἤλθον εἰς Ἠνωμένας Πολιτείας δι' οικονομικοὺς λόγους, μετὰ τὴν πρόθεσιν νὰ βελτιώσουν τὴν θέσιν των καὶ νὰ ἐπιστρέψουν τὸ ταχύτερον εἰς τὴν πατρικὴν γῆν. Ἀλλὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν πρώτων αὐτῶν ἀποίκων παρέμεινε εἰς Ἠνωμένας Πολιτείας, διότι συνήθισεν εἰς τὸν ἀμερικανικὸν τρόπον ζωῆς. Κατόπιν ἐνυμφεῖθησαν, ἐδημιούργησαν οἰκογενεάς, καὶ τότε διεπίστωσαν ὅτι ἦτο δύσκολον νὰ ἐπιστρέψουν.

3. Ἡ ἐρευνα ἀπέδειξεν ὅτι τὰ ζεύγη τῆς πρώτης γενεᾶς εἶχον ἐξ ἴσου ἐξαμερικανισθῆ ὡς πρὸς τὰς ὑλικάς ἀνάγκες, ὅπως καὶ τὰ ζεύγη τῆς δευτέρας γενεᾶς. Ἐν τούτοις, ἡ πρώτη γενεὰ παραμένει συναισθηματικῶς, πολιτιστικῶς καὶ πνευματικῶς περισσότερον προσανατολισμένῃ πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν δευτέραν γενεάν.

4. Εἰς τὴν ἀρχὴν, οἱ Ἕλληνες τῆς πρώτης γενεᾶς ἔζων ὑπὸ τὴν συνεχῆ ἐπῆρειαν νοσταλγικῶν ἀναμνήσεων τῆς πατρίδος των, αἱ ὅποια ἔστρεφον αὐτοὺς πρὸς τὸ παρελθόν καὶ τοὺς ἔκαινον σκεπτικῶς ὡς πρὸς τὴν μόνimon ἐγκαταστάσιν των εἰς τὸ Σικάγον. Αὐτὸς ὁ τυπικὸς τρόπος σκέψεως, χαρακτηριστικὸς τῆς πρώτης γενεᾶς τῶν Ἑλλήνων, ἐπέμεινε καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς των, εὐρε δὲ ψυχολογικὴν καὶ κοινωνικὴν διέξοδον εἰς τὴν υἱοθέτησιν τῶν ἰδίων ἑθνικῶν ὁμάδων καὶ θεσμῶν. Ἀντιθέτως, ἡ δευτέρα γενεὰ δὲν εἶχε τοιοῦτον εἶδους «νοσταλγικὰς ἀναμνήσεις», ἀλλὰ μετεῖχε συναισθηματικῶς εἰς αὐτὰς μέχρι τὸ σημείου εἰς τὸ ὅποτον ἦτο δυνατόν νὰ συμμερίζεται τὰ αἰσθήματα τῶν γονέων καὶ συγγενῶν τῆς.

5. Οἱ Ἕλληνες τῆς πρώτης γενεᾶς ἦσαν ἔθνοκεντρικοὶ εἰς τὴν στάσιν των, ἰδιαίτερός κατὰ τὰ πρότα ἔτη τῆς ἐγκαταστάσεώς των εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας. Ἐπέμεινον ὅτι τὰ τέκνα των ἔπρεπε νὰ σκέ-

πώντας συμφώνως προς τους παραδοσιακούς τρόπους του ελληνικού λαού. 'Αλλ' η δεύτερα γενεά των Έλλήνων υιοθέτησεν εκείνους μόνον τους παραδοσιακούς Έλληνικούς τρόπους οι οποίοι εφαινόταν επί συμβιβάζονται περισσότερο προς τους αμερικανικούς τρόπους και είχε την τάσιν να παραμερίζη όλα εκείνα τα στοιχεία τα οποία ήρχοντο εις άμεσον σύγκρουσιν με τον άμερικανικόν πολιτισμόν. Προσέτι τα μέλη της δευτέρας γενεάς παρέλαβον δ,τι ήδη οι γονεῖς των είχαν κατορθώσει: εθεώρησαν ως δεδομένον τον τρόπον ζωής της πρώτης γενεάς, αλλά έδοκίμασαν να καταστρέψουν «τὸ σύμπλεγμα τοῦ γκέτο», τὸ ὅποιον είχαν προσπαθήσει να καθιερώσουν οἱ γονεῖς των. Τὰ μέλη της δευτέρας γενεάς διεμόρφωσαν τὸν νέον «τύπον» τοῦ 'Ελληνο-Ἀμερικανοῦ, προσπαθόντα να ἀφομοιώσουν δ,τι καλύτερον ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πολιτισμῶν. 'Εν τούτοις, ἡ ἐπιρροή τοῦ «ἀμερικανισμοῦ» ἦτο μεγαλύτερα ἀπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ἑλληνισμοῦ, ὡς οὗτος ἐξέπροσωπεῖτο ὑπὸ τῶν γονέων των. 'Εφερον δὲ βεράεως τὴν ἰδέαν τοῦ περιορισμοῦ τῶν ὡς μελῶν μιᾶς ἐθνικῆς μειονοτικῆς ὁμάδος. Κατὰ συνέπειαν, ἡ δεύτερα γενεά εἶχεν ἀμερικανικὴ συνείδησιν ἰσχυροτέραν τῆς πρώτης γενεᾶς καὶ ἐμόχθησε νὰ ἐπιτύχῃ ἰσότητά κοινωνικῆς θέσεως μετὰ τῶν ἄλλων Ἀμερικανῶν.

6. Ἡ πολιτιστικὴ μεταλλαγὴ ἦτο ἐυκολωτέρα διὰ τὴν δευτέραν γενεάν παρὰ διὰ τὴν πρώτην, τοῦτο δὲ, κατ' ἀκολουθίαν, διηκκόλυε τὴν ταχύτεραν κοινωνικὴν διακίνησιν τῆς δευτέρας γενεᾶς. Οἱ 'Ελληνες τῆς δευτέρας γενεᾶς κατενόησαν, ὡς καὶ οἱ γονεῖς των, ὅτι ἡ κυρία ὁδὸς κοινωνικῆς διακινήσεως καὶ ἀποκτήσεως κοινωνικῆς «θέσεως» ἦτο ἡ ἐκπαίδευσις. 'Εχούσα συναίσθησιν τῆς διπλῆς τῆς ἐθνικῆς ταυτότητος, ἑλληνικῆς καὶ ἀμερικανικῆς, ἡ δεύτερα γενεά εἶχεν ἀμείροπρα συναίσθηματα διὰ τὴν ἐθνικὴν τῆς καταγωγὴν καὶ ἐστρεψε τὴν φροντίδα τῆς περισσότερον εἰς τὴν κοινωνικὴν τῆς ἀναγνώρισιν παρὰ τῶν Ἀμερικανῶν ὁμοίων τῆς. Κατὰ κανόνα, τὰ μέλη τῆς δευτέρας γενεᾶς δὲν ἠκολούθησαν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πατρὸς των. Σπουδαιότερα δι' αὐτοὺς ἦτο «ἡ πηγὴ εἰσοδήματος» παρὰ τὸ εἰσόδημα καθ' ἑαυτοῦ.

7. Καίτοι οἱ 'Ελληνες τῆς πρώτης γενεᾶς διετήρησαν τὴν ἐθνικὴν των συνείδησιν, δὲν ἦσαν ἐξ ὀλοκλήρου ἀπεσπασμένοι ἀπὸ τὴν ἀμερικανικὴν σκηνήν. 'Ὡς ἐπιχειρηματίαι ἔπρεπε νὰ ἐκτείνων τὸς ὀρίζοντάς των εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς κοινότητος. Προσεπάθησαν νὰ εἶναι ἐνήμεροι εἰς τὰ συμβαίνοντα εἰς τὸ μὴ ἑλληνικὸν κοινωνικὸν περιβάλλον, τὸσον διὰ τῶν ἐθνικῶν ὄσον καὶ διὰ τῶν μὴ ἑλληνικῶν μαζικῶν μέσων ἐπικοινωνίας, ἐπιδεικνύοντες ἐνδιαφέρον διὰ τὰ νέα καὶ τὴν πολιτικὴν ζωὴν τῆς δευτέρας των πατριδος. 'Ὡς πολῖται ἔκαμαν χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ψήφου.

8. 'Ὡς ἐτονίσθη ἄνωτέρω, οἱ τύποι τῶν ἐπιχειρήσεων εἰς τὰς ὁποίας ἀπασχολοῦντο τὰ μέλη τῆς πρώτης γενεᾶς δὲν ἦσαν ὑψηλῆς κοινωνικῆς στάθμης,

ἀλλ' εὐρίσκοντο ἄλλοι εἰς περιοχὰς εἰς τὰς ὁποίας οἱ ἑλληνες μετανάσται ἠδύνατο νὰ ἐργάζονται, μετὰ τὴν περιορισμένην παιδευσιν καὶ τὰ μέσα τὰ ὁποία διέθετον. 'Επέτυχον ἐπίσης νὰ διακινήθουν κοινωνικῶς, ἐπαγγελματικῶς καὶ ἀπὸ ἀπόψεως περιοχῆς διαμονῆς, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἤρχισαν ἀπὸ τὴν βάση τῆς πυραμίδος τῶν κοινωνικῶν στρωμάτων, εἰς περιόδον δὲ πενήτηκοντα ἐτῶν περίπου ἔφθασαν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς κάτω Μεσαίας τάξεως. Τοῦναντίον, ἡ δεύτερα γενεά εἶχε πολλὰ πλεονεκτήματα ἐναντι τῆς πρώτης γενεᾶς. Οὗτοι δὲν ἠναγκάσθησαν νὰ ἀρχίσουν ἐκ τοῦ μηδενός, ὡς ἔπραξαν οἱ πατέρες των. Ἄνετράφησαν ἐντὸς μιᾶς συγκροτημένης ἑλληνικῆς οικογενείας. Οἱ σκοποὶ καὶ αἱ ἀξίαι τῆς «φιλοδοξίας», «ἐργασίας» καὶ «ὑπεροχῆς» ἐνεφουτεύθησαν ἐνωρὶς εἰς τὴν ζωὴν των, τὸσον παρὰ τοῦ ἐθνικοῦ ὄσον καὶ παρὰ τοῦ ἀμερικανικοῦ πολιτισμοῦ. Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου, τὰ ζεῦγη τῆς δευτέρας γενεᾶς ἐπέτυχον ταχύτεραν κοινωνικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν διακίνησιν, ὡς καὶ διακίνησιν περιοχῆς διαμονῆς, συγκριτικῶς πρὸς τὰ ζεῦγη τῆς πρώτης γενεᾶς.

9. Ἡ πρώτη γενεά συνέλαβε τὴν ἔννοιαν τῆς «κοινωνικῆς τάξεως» ὡς οικονομικὴν καὶ ἐμπορικὴν ἐπιτυχίαν ἐντὸς τῶν ἐθνικῶν τῆς ὁρίων, ἐνῶ ἡ δεύτερα γενεά συνέλαβε ταύτην ὡς σημαντικὴν γοήτρου λόγῳ ἐπαγγελματικῆς ἱεραρχίας, ὅπως τὴν ἀντιλαμβάνονται οἱ Ἀμερικανοί.

10. Ἡ κοινωνικὴ διάσπρωσις μετὰ τῶν ἑλλήνων τῆς πρώτης γενεᾶς δὲν ἐτονίζετο διὰ ψυχολογικοὺς ἄλλοι λόγους καὶ ὄχι τὸσον ἐκ λόγων διαρθρώσεως· διακρίσεις ὑπῆρχον ἀλλ' ἐκρατοῦντο ἀσπρῆς, ὥστε ἡ ὁμάς νὰ δύναται νὰ παραμένῃ ἀδιάσπαστος. Ἡ κοινωνικὴ διάσπρωσις καὶ ἡ κοινωνικὴ διακίνησις ἐγένοντο περισσότερον ἐμφανεῖς εἰς τὴν ἑλληνικὴν κοινότητα τοῦ Σικάγου, ἀφ' ὅτου τὰ μέλη τῆς ἤρχισαν νὰ ἀποκοτῶν ἐπιχειρήσεις, ἰδιοκτησίαν, πλοῦτον καὶ ἀναγνώρισιν ἐντὸς τῆς εὐρυτέρας ἀμερικανικῆς κοινότητος. Ἡ μεταβολὴ αὕτη ἐπεταχύνθη, ὅταν ἡ δεύτερα γενεά ἐνηλικιώθη καὶ εἰσήλθεν εἰς τὸν ἀμερικανικὸν ἐπαγγελματικὸν καὶ πολιτικὸν κόσμον.

Ὁ ρόλος τῆς κοινωνικῆς διασπρωσεως καὶ τῆς κοινωνικῆς διακινήσεως ἐντὸς τῆς ἑλληνικῆς ἐθνικῆς κοινότητος τοῦ Σικάγου ἔχασε τὸν λόγον ὑπάρξεως, καὶ τὴν σημασίαν του, μετὰ τὴν ἔλευσιν τῆς δευτέρας γενεᾶς τῶν ἑλληνο-Ἀμερικανῶν. Αἱ ἔννοιαι τῆς κοινωνικῆς «τάξεως», τῆς κοινωνικῆς «θέσεως» καὶ τῆς «ἐπιρροῆς» ἤρχισαν νὰ χάνουν τὸ νόημα των, δὲν ἐμετροῦντο δὲ ἐν σχέσει πρὸς τὰ πρότυπα τῆς ἑλληνικῆς ἐθνικῆς κοινότητος, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς τὰ ἐκτὸς αὐτῆς πρότυπα. Ὁμοίως ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀπασχόλησις, ἡ ἐκπαίδευσις, ἡ περιοχὴ διαμονῆς, ὡς καὶ ἡ πολιτιστικὴ μεταλλαγὴ ἀπέκτησαν λειτουργικὴν σημασίαν μόνον ὅταν ἀντεμετωπίσθησαν ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀμερικανικῆς ταξικῆς διαρθρώσεως καὶ τοῦ ἀμερικανικοῦ κοινωνικοῦ συστήματος γενικώτερον.